

Als het vierde klaverblaadje lokaal is...

December 2011

Inleiding

De financiering van de lokale diensteneconomie is gebaseerd op het 'klaverbladmodel'. Dat betekent dat de financiering een gedeelde verantwoordelijkheid is en dat elk beleidsniveau en/of beleidsdomein waarop LDE betrekking heeft ook financieel haar steentje bijdraagt. Dat betekent ook dat bij het merendeel van de lokale diensten het vierde klaverblaadje op lokaal niveau moet worden ingevuld.

Initiatieven lokale diensteneconomie werken bovendien in nauwe samenwerking met een lokaal bestuur en/of zijn vaak ontstaan vanuit lokale besturen. De lokale besturen kregen in het decreet LDE ook een regisseursrol toegewezen. Daarnaast moet - in het kader van de Europese regelgeving - de dienstverlening van een LDE in opdracht van een overheid gebeuren. Bij de meeste LDE's betekent dit in opdracht van een lokaal bestuur. Hiervoor moet een officiële opdrachtbepaling opgemaakt worden.

Er is een grote variatie in de manier waarop (boven)lokale besturen (gemeenten, OCMW's, provincies,...) dit klaverblad invullen. Toch zijn er een aantal constanten die initiatieven LDE, maar ook lokale besturen, houvast geven. Gezien de aard van de dienstverlening binnen LDE en de open bevoegdheden van lokale besturen ligt het dan ook voor de hand om hierin sectorale beleidslijnen en praktische tips mee te geven om de dienstverlening en het aanvraagdossier in het kader van de open oproepen lokale diensteneconomie professioneel op te bouwen.

Decreet lokale diensteneconomie en het lokale beleid

Lokale beleidsplannen en meerjarenplannen

Bij het uitzetten van een aanbod aan lokale diensteneconomie staat het invullen van de sociale en ecologische noden op lokaal niveau centraal. Het is daarbij van belang om lokaal na te gaan welke mensen lokaal het meeste verstooken blijven van kansen op werk zoals het van belang is om na te gaan aan welke diensten de lokale bevolking het meeste nood heeft.

De dienstverlening van de lokale diensteneconomie sluit dus aan bij de doelstellingen van het lokaal sociaal beleidsplan, het strategisch lokaal werkgelegenheidsplan en/of milieubeleidsplan of andere lokale (meerjaren)plannen. Als initiatief lokale diensteneconomie en als expertisedrager is het dan ook heel nuttig om – in samenspraak met het lokaal bestuur en andere lokale partners – aansluiting te vinden bij de doelstellingen van deze lokale

beleidsplannen. Lokale (sociale) beleidsplannen zijn een dynamisch proces. De noden die daar geformuleerd zijn, zouden moeten aansluiten bij de dienstverlening van de lokale diensten. Samenwerking, zowel tussen lokale besturen onderling als met andere partners is dus essentieel.

Beleids- en beheerscyclus (BBC) en planlastvermindering lokale besturen

De opmaak van de lokale beleidsplannen is in evolutie. Meer en meer zullen de lokale besturen instappen in de beleids- en beheerscyclus (ten laatste op 1 januari 2014). Het BBC kadert ook in de vraag naar planlastvermindering van de lokale besturen en maakt deze mee mogelijk. Het 'Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, de provincies en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn' bevat een reeks regels voor het meerjarenplan, het budget, de boekhouding en de jaarrekening van de lokale besturen en provincies. Het is dan ook erg ingrijpend voor de wijze waarop gemeenten, OCMW's en provincies hun beleid voorbereiden, budgetteren, uitvoeren, opvolgen en evalueren. Belangrijk is dat het besluit niet alleen regels bevat voor de financiële aspecten van de beleidsvoering, maar evenzeer voor de inhoudelijke planning (beleidsdoelstellingen, actieplannen, acties, ...), de uitvoering en de evaluatie. Het gaat dus om veel meer dan een nieuwe boekhouding of een nieuw financieel instrumentarium. Het meerjarenplan 2014-2019 van de gemeenten en OCMW's zal op deze nieuwe manier moeten worden opgesteld¹.

Als initiatief lokale diensteneconomie kan het interessant zijn om al in deze fase mee het denkproces binnen de gemeente te voeren over de plaats van de sociale economie binnen de verschillende beleidsdomeinen, om mee de noden te signaleren die je als LDE-initiatief op het terrein waarneemt en om mee de beleidsdoelstellingen te formuleren. Op die manier krijgt ook sociale economie en lokale diensteneconomie haar plaats binnen deze meerjarenplannen.

Regiefunctie sociale economie en lokale diensteneconomie

In het huidige decreet lokale diensteneconomie (22 december 2006) wordt een regiefunctie toegekend in het kader van de lokale diensteneconomie. Deze regiefunctie zal in 2013 met de hervormingen in de sociale economie, verder beschreven en uitgewerkt worden via het toekomstige decreet "betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen".

Onder de regierol op het vlak van de lokale sociale economie, met inbegrip van de regierol lokale diensteneconomie, wordt verstaan:

- de ontwikkeling van een gedragen beleidsvisie op de sociale economie, te verwoorden binnen de reguliere meerjarenplanning op te maken door de gemeenten;
- de samenwerking met en tussen de sociale economie faciliteren en stimuleren vanuit het lokale beleid

Het Witboek "interne staatshervorming" geeft ook aan dat lokale besturen in kader van het decreet lokale diensteneconomie meer verantwoordelijkheid en autonomie krijgen in het

¹ Leroy, Jan. "De beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, de OCMW's en de provincies. De nieuwe regels toegelicht in 60 vragen en antwoorden". Politeia, VVSG, Agentschap voor Binnenlands Bestuur (2010).

bepalen van de dienstverlening van lokale diensten. Dus ook met het oog op deze veranderingen, is het erg belangrijk om in dialoog te blijven met het lokale bestuur.

Participatief werken als uitgangspunt

Participatie is één van de krachtlijnen van de lokale diensteneconomie. Het gaat om participatie van werknemers en gebruikers, maar uiteraard ook van de stakeholders. Het lokale bestuur is bij uitstek een belangrijke stakeholder van de initiatieven lokale diensteneconomie. Het is dan ook van belang om in alle aspecten van de samenwerking op een participatieve manier het lokaal bestuur te betrekken.

De betrokkenheid is belangrijk zowel bij het bepalen van de doelstellingen van het project, de opbouw en uitwerking, het doelpubliek, de wijze van uitvoering, de opmaak van een besluit/samenwerkingsovereenkomst als bij de rapportering van de resultaten. Een LDE actor gaat het gesprek aan met het lokale bestuur om de context te verkennen, nagaan of er een behoefte is en of het LDE de juiste actor is om die behoefte in te vullen, ...

Deze participatieve benadering staat dus mijlenver af van een zuiver commerciële invulling en marktgeoriënteerde manier van ondernemen maar is gestoeld op lokale maatschappelijke noden van algemeen belang. Het gaat erom samen met het lokale bestuur iets op te bouwen zodat de samenwerking zoveel mogelijk sociale meerwaarden oplevert.

Tips:

- Vertrouwensband creëren tussen partners op lokaal niveau
- Structureel overleg 'lokale diensteneconomie' op lokaal niveau
- Transparantie en rapportering en meerwaarde LDE: de LDE-partner moet voldoende garanties geven om de gezamenlijke doelstellingen te realiseren door spontaan een transparante en duidelijke rapportering aan te bieden.
- Zichtbaarheid van de lokale diensteneconomie vergroten
- Expertise-uitwisseling: samenwerking zorgt ervoor dat elke partner zich kan specialiseren in zijn eigen domeinen en dat elkaars expertise wordt overgedragen zodat een win-win situatie wordt gecreëerd.

Manieren om samenwerking te regelen

Er zijn verschillende manieren om de samenwerking - of het “vierde klaverblaadje” financieel en juridisch te regelen. Daarbij moet wel rekening gehouden worden met de juridische vereisten en de Europese regelgeving. Aangezien het decreet lokale diensteneconomie past in de Europese regelgeving van Diensten Algemeen Economisch Belang (DAEB) moeten de vereisten van deze regelgeving gerespecteerd worden. Bij “open oproepen” is het dan ook aan het lokaal bestuur om te bepalen welke dienstverlening van algemeen belang is en moeten zij een opdracht geven aan een LDE- initiatief om de dienstverlening uit te voeren. Het lokaal bestuur is vrij om beslissen op welke manier het een dergelijke opdracht geeft, bv. via een convenant, een

beslissing op basis van een subsidiereglement of ev. ook een openbare aanbesteding. Het is in het kader van DAEB de beleidsbevoegdheid van een bestuur op te beslissen welke weg van financiering in welk geval het meest opportuun is.

Het spreekt voor zich dat de opdracht pas is verleend als de gebruikelijke voorgeschreven juridische vorm is gerespecteerd. Het gaat dan bv. om:

- een afschrift van een beslissing van het college van burgemeester en schepenen, de gemeenteraad en/of OCMW raad;
- een afschrift van de notulen van de zitting van de deputatie van de provincieraad;
- een afschrift van een beslissing ondertekend door een persoon die gemachtigd is het (boven) lokaal bestuur rechtsgeldig te verbinden;
- een samenwerkingsovereenkomst/convenant ondertekend door de bevoegde personen (burgemeester/gemeentesecretaris, OCMW voorzitter/secretaris) met mandaat met een verwijzing naar een geldige beslissing (zie bovenstaande punten).

In het kader van DAEB moet dus worden aangetoond dat de compensatie/financiële tegemoetkoming overeenkomt met de nettokosten, geraamd op basis van nauwkeurig bepaalde parameters die in een officieel besluit worden opgenomen en dat er geen sprake is van overcompensatie.

1. Het pure opdrachtbesluit

Het besluit i.k.v. LDE kan - conform de regels van DAEB - in een vrij korte vorm. Dat is op zich beknopt, maar voldoende om een lokaal klaverblad uit te werken. De essentiële elementen - zoals ook in de handleiding van de oproep lokale diensteneconomie vermeld – moeten daarin vermeld staan. We verwijzen hiervoor ook naar de documenten die de Koepel LDE hierover in 2010 opstelde, terug te vinden via www.lokalediensteneconomie.be.²

Het kan gaan op een besluit van het College van Burgemeester en Schepenen, een besluit van de deputatie van de provincie, van de OCMW-raad,...

Het besluit kan zijn opgesteld op basis van een subsidiereglement (zie verder), maar dat is niet noodzakelijk. Het besluit kan ook verwijzen naar een samenwerkingsovereenkomst (zie verder) waar de modaliteiten van de samenwerking en de opdracht meer in detail worden uitgewerkt.

Voordelen om te werken met een opdrachtbesluit:

- het is kort en duidelijk
- het is werkbaar en snel
- de praktische regelingen kunnen later verder uitgewerkt worden.

Voorbeeld: zie volgende pagina

² Koepel Lokale Diensteneconomie, “LDE en Europese regelgeving” en “Convenant tussen een lokale overheid en een LDE-initiatief i.k.v. Diensten Algemeen Economisch Belang.”

VOORBEELD 1: het opdrachtbesluit

Gelet op de volgende doelstellingen binnen het lokaal beleidsplan; (werkgelegenheid, lokaal sociaal beleidsplan, milieubeleidsplan,....).

Gelet op volgende noden die door gemeente (of OCMW) zijn vastgesteld

Gelet op het decreet van 22 december 2006 houdende de lokale diensteneconomie;

Gelet op het Besluit van De Vlaamse Regering van 5 oktober 2007 betreffende het decreet op de lokale diensteneconomie;

Gelet op het feit dat de dienstverlening kadert binnen een algemeen belang en binnen de Europese beschikking van Diensten Algemeen Economisch Belang (DAEB);

BESLUIT TOT OPDRACHTVERKLARING

De gemeente geeft opdracht aan(naam van de organisatie) om het project (naam project) uit te voeren op haar grondgebied.

De doelstellingen van het project zijn

Omschrijving dienstverlening/takenpakket.....(dienstverlening nauwkeurig beschrijven).

Het doelpubliek van de dienstverlening is

De toekenning van de opdracht en de financiering loopt van tot

De gemeente voorziet een cofinanciering van (bedrag per VTE/ bedrag per uur dienstverlening,) om de kosten van de dienstverlening te kunnen dekken.

De financiële compensatie van de gemeente voor de uitvoering van deze opdracht zal niet hoger zijn dan de kost nodig om de dienstverlening uit te voeren. In het geval van eventuele overcompensatie zal de gemeente, na controle van de afrekening, het overschot terug te vorderen. De controle van de afrekening gebeurt jaarlijks.

Besluit eventueel kan eventueel aangevuld worden met een samenwerkingsovereenkomst waarbij de verdere modaliteiten van de samenwerking worden vastgelegd.

2. Een lokaal convenant of een lokale samenwerkingsovereenkomst

Vanuit de Europese regelgeving Diensten Algemeen Economisch Belang is een financiering via een convenant met opdrachtverklaring mogelijk. Zoals hierboven gezegd, moeten de essentiële elementen van DAEB in de overeenkomst zijn vermeld. We verwijzen hier nogmaals naar de nota's³ die de Koepel LDE in 2010 opstelde en terug te vinden zijn via www.lokalediensteneconomie.be.

De overeenkomst verwijst naar een beslissing van het college van burgemeester en schepenen, de gemeenteraad en/of OCMW raad; of de provincieraad. In de overeenkomst kunnen ook praktische afspraken met het lokaal bestuur worden uitgewerkt. Als initiatief lokale diensteneconomie leg je best alle vereiste passages zelf vast in de overeenkomst, je houdt mee de pen. Eén van de voordelen van een convenant is dat je op die manier het lokaal bestuur faciliteert om binnen de technische vereisten van het decreet LDE een klaverblad mee te financieren. Het belang van stakeholdersparticipatie indachtig, bied je met een uitgewerkt voorstel van samenwerkingsovereenkomst het bestuur ook een element om samen wijzigingen door te voeren of verbetervoorstellen uit te werken.

Op de volgende pagina's zijn twee voorbeelden van overeenkomst uitgewerkt. Uiteraard moeten die naar de specifieke dienstverlening en lokale situatie worden aangepast. Best bekijk je de ontwerpversie ook even met de projectadviseur van het Subsidieagentschap Werk en Sociale Economie, alvorens ze te laten ondertekenen door de bevoegde personen. Op die manier ben je zeker dat alle aspecten van de regelgeving DAEB correct zijn opgenomen.

³ Koepel Lokale Diensteneconomie, "LDE en Europese regelgeving" en "Convenant tussen een lokale overheid en een LDE-initiatief i.k.v. Diensten Algemeen Economisch Belang."

VOORBEELD 2.1. Lokale samenwerkingsovereenkomst

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST LOKALE DIENSTENECONOMIE

TUSSEN..... EN

Het lokaal bestuur met zetel te....., hierna genoemd het lokaal bestuur, vertegenwoordigd door....., voorzitter en....., secretaris, handelend in uitvoering van het besluit van..... van(datum invullen)

en

naam organisatie , hier vertegenwoordigd door
komen het volgende overeen:

DOEL en DOELGROEP

Artikel 1

Beide partijen verklaren met elkaar samen te werken in het kader van het decreet Lokale Diensteneconomie van 22 december 2006. Het doel van deze samenwerking is een toegankelijke, kwalitatieve en aanvullende dienstverlening, gebaseerd op duurzame tewerkstellingscreatie voor doelgroepwerknemers. De dienstverlening loopt **in opdracht van het lokale bestuur**.

DUUR

Artikel 2

Deze overeenkomst wordt gesloten voor de periode vantot en met..... De stilzwijgende verlenging van de overeenkomst is uitgesloten. Om de periode te verlengen moeten de partijen, na overleg en indien wenselijk, een nieuwe overeenkomst afsluiten. De overeenkomst is jaarlijks opzegbaar.

MODALITEITEN VAN DE LOKALE DIENST

Artikel 3

§1. De dienst verzorgt..... voor de inwoners van De dienst staat bijgevolg in voor(omschrijving dienstverlening).

§2. De dienstverlening zal worden uitgevoerd door doelgroepwerknemers zoals gedefinieerd in het Besluit van de Vlaamse regering van 5 oktober 2007 betreffende de Lokale Diensteneconomie.

§3. De tewerkstelling, de begeleiding en de opleiding van de doelgroepwerknemers gebeuren door het begeleidend personeel van naam organisatie.

FINANCIERING

Artikel 4

§1. De financiering van het initiatief lokale diensteneconomie verloopt zoals beschreven in het decreet Lokale Diensteneconomie volgens het klaverbladmodel. Deze financiering combineert vier financieringsbronnen die flexibel kunnen ingezet worden.

§2. Het lokale bestuur cofinanciert op jaarbasis maximum VTE doelgroepwerknemer aan een maximum totaal jaarbudget van euro. (VARIANT: bepaling tussenkomst op basis van werkkost of aangeboden dienstverlening).

Artikel 6

De jaarlijkse tussenkomst wordt aan uitbetaald in twee schijven.

- Een eerste schijf van 70% wordt uitbetaald bij bewijs van aanwerving van een doelgroepwerknemer en dit à rato van de resterende periode van het werkjaar.
- De tweede schijf van 30 % wordt uitbetaald na afloop van het betreffende werkjaar a rato van de werkelijk gerealiseerde jobtime van de doelgroepwerknemer. De werkelijk gerealiseerde jobtime wordt bewezen aan de hand van de individuele rekening van de doelgroepwerknemer.bezorgt het lokaal bestuur uiterlijk op een inhoudelijk en financieel eindrapport.

Artikel 8

De subsidie mag alleen aangewend worden voor de uitvoering van de in artikel 3 gestipuleerde acties. Als er een wijziging gebeurt aan het projectopzet, dan dient dit mee te delen en toe te lichten aan het lokaal bestuur.

Artikel 9

De betalingen worden uitgevoerd door het lokaal bestuur conform de goedkeuringen van de eindrapportering en de wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige toelagen. De betalingen voor (naam organisatie) op rekeningnummer.....onder vermelding '.....'.

Artikel 10

.....houdt een analytische boekhouding bij en verleent inzage in de financiering van de dienst.

PUBLICITEIT

Artikel 11

.....brengt het logo van het lokaal bestuur aan op het jaarverslag en op de website met de vermelding dat het lokaal bestuur steun verleent aan de werking.

GESCHILLEN

Artikel 12

In geval van geschillen tussen de beide partijen is de rechtbank van bevoegd.

SLOTBEPALING

Artikel 13

Deze overeenkomst is alleen aanpasbaar mits onderling schriftelijk akkoord tussen beide partijen.

Opgemaakt te op in 2 exemplaren waarvan beide partijen verklaren één exemplaar ontvangen te hebben.

Voor

Voor het lokaal bestuur

.....

Voorzitter

Secretaris

Voorbeeld 2.2. Lokale samenwerkingsovereenkomst

Voorbeeld overeenkomst klusjesdienst met OCMW

Samenwerkingsovereenkomst tussen OCMW X en X vzw voor de organisatie van een klusjesdienst

Tussen
OCMW X vertegenwoordigd door
Enerzijds;
En
X vzw
anderzijds;

Gelet op de bepalingen van het decreet Lokale Diensteneconomie van 22 december 2006;

Gelet op het Besluit van De Vlaamse Regering van 5 oktober 2007 betreffende het decreet op de lokale diensteneconomie;

Gelet op het feit dat de dienstverlening kadert binnen een algemeen belang en binnen de Europese beschikking van Diensten Algemeen Economisch Belang (DAEB);

Gelet op de Organieke Wet van 08 juli 1976 betreffende de OCMW's;

Gelet op het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

Gelet op de noden die door het OCMW en het lokaal sociaal beleid zijn vastgesteld rond kleinschalige, laagdrempelige en betaalbare klussen voor senioren, mindervaliden en OCMW-cliënten.

wordt overeengekomen:

Omschrijving dienstverlening

OCMW X geeft opdracht aan X vzw voor het uitvoeren van een klusjesdienst. De klusjesdienst staat in voor het verlenen van een basispakket van aanvullende kleinschalige huis, tuin en technische klusdiensten. De taken zijn aanvullend t.o.v. de commerciële sector, ze zijn niet marktversturend. Het resultaat van deze taken en klussen moet een tastbare en zichtbare invloed hebben op de woon- en leefomgeving van de doelgroep en de kwaliteit van wonen en leven verhogen. Bovendien wordt vastgesteld dat voor tal van deze klussen nog moeilijk een betaalbaar en soms snel alternatief kan worden gevonden op het aanbod van de reguliere arbeidsmarkt

Omschrijving doelpubliek

De klusdienst richt zich tot OCMW-cliënteel, senioren, mindervaliden, inwoners van gemeente X. Het OCMW zorgt voor de toeleiding van de klanten. Het OCMW onderzoekt steeds de aanvraag van de cliënt en geeft deze door aan X vzw. De klusdiensten worden in samenspraak met het OCMW aangeboden aan een gedifferentieerde prijs zodat naast de algemene prijs ook aan een sociaal tarief kan gewerkt worden.

Omschrijving financiering

De financiering vanuit het OCMW is bedoeld om de kosten te dekken om de dienstverlening uit te voeren en de klaverbladfinanciering sluitend te maken. Het OCMW voorziet € per VTE doelgroepwerknemer; voor in totaal X doelgroepwerknemers. Dit komt overeen met X uren dienstverlening. Aan het einde van het boekjaar wordt een verrekening gemaakt aan de hand van de effectieve prestaties..X vzw zal jaarlijks een uitgebreid werkingsverslag opstellen dat zal bestaan uit een inhoudelijk en een financieel gedeelte met melding van alle inkomsten en uitgaven. Eventuele overcompensatie wordt door X vzw teruggestort. De ontvangen bijdrage zal uitsluitend worden aangewend voor de realisatie van bovenvermelde doelstellingen.

Duur

Deze overeenkomst loopt van tot

Deze overeenkomst wordt opgemaakt in 2 exemplaren te..... op ..././... . Elke partij bevestigt één exemplaar te hebben ontvangen.

BIJLAGE: lijst taken en klussen die kunnen worden uitgevoerd door het initiatief lokale diensteneconomie.

3. Het subsidiereglement

Een aantal lokale besturen hebben subsidiereglementen opgemaakt om sociale economieondernemingen of initiatieven lokale diensteneconomie te ondersteunen. Zo'n subsidiereglement is waardevol omdat het LDE-initiatief dan op voorhand weet welke verwachtingen het bestuur formuleert en dat het LDE-initiatief de projectontwikkeling daar op kan afstemmen. Bovendien geeft een subsidiereglement een zichtbare plaats aan sociale economie en aan LDE binnen het lokaal beleid. Een nadeel voor de LDE-initiatieven zelf zou kunnen zijn dat de invulling stroever is dan overeenkomsten opgesteld op basis van een wederzijdse dialoog

De subsidiereglementen zijn meestal ook afgestemd op de lokale situatie. Voor voorbeelden van subsidiereglementen verwijzen we naar de websites van enkele lokale besturen:

- Stadsregio Turnhout: <http://www.turnhout.be/index.php?pageid=401&site=21>
- Stad Antwerpen: <http://www.antwerpen.be> (Financiële steun werk en sociale economie)

4. Een overheidsopdracht⁴

Een aantal lokale besturen beroept zich op de procedure van tendering en overheidsopdrachten. Op zich is dat niet altijd nodig i.k.v. lokale diensteneconomie en DAEB⁵, maar we vinden het wel belangrijk dat de lokale diensten een kort overzicht hebben van de verschillende procedures. Dit is een meer geformaliseerde manier om het klaverblad te regelen. Toch is het meestal hier nog mogelijk om vooraf met het lokaal bestuur te communiceren. De opdrachtgever kan immers vooraf de markt verkennen en prospectie voeren om op die manier het voorwerp van de opdracht exact te kunnen omschrijven. Tijdens die prospectieperiode kan je nog bijkomen de informatie aanleveren die nuttig kan zijn voor de opmaak van het bestek.

Een overheidsopdracht is "een overeenkomst onder bezwarende titel die wordt gesloten tussen een aannemer, leverancier of dienstverlener of dienstverlener enerzijds en een aanbestedende overheid anderzijds en die betrekking heeft op het uitvoeren van werken, het leveren van producten of het verlenen van diensten".

Voor de overheidsopdracht gelden een aantal basisprincipes zoals non-discriminatie, gelijke kansen en transparantie. In de gunningsopdracht is het ook mogelijk om sociale criteria op te nemen.

⁴ <http://www.bestuurszaken.be/handleidingen-overheidsopdrachten>; en "Leidraad voor de integratie van sociale criteria in overheidsopdrachten. Naar 100% integrale duurzaamheid tegen 2020". Vlaamse Overheid.

⁵ Het Belgische voorzitterschap van de EU stelde in 2010 dat de 'koppeling' tussen DAEB en de Europese richtlijnen op de overheidsopdrachten 'onduidelijk' is en dat 'de wettelijke alternatieven buiten het kader van de overheidsopdrachten nog te weinig gekend en in volle evolutie' zijn.

Het kan ook zijn dat er gewerkt wordt met sociale voorkeur, d.w.z. opdrachten voorbehouden aan beschutte werkplaatsen en/of sociale inschakelingsondernemingen (SINE). In de aankondiging van de opdracht moet dan vermeld staan dat het om een voorbehouden opdracht gaat, namelijk voor beschutte werkplaatsen en/of sociale inschakelingsondernemingen. Voor meer informatie verwijzen we naar de “Leidraad voor de integratie van sociale overheidsopdrachten” van de Vlaamse Overheid.

Er zijn verschillende gunningsprocedures die kunnen worden toegepast afhankelijk van het bedrag dat wordt toegekend.

Gunningsprocedures:

- **aanbesteding:** hier geldt slechts één gunningscriterium, nl. de prijs.
- **offerteaanvraag:** hier kunnen meerdere gunningscriteria in rekening worden gebracht, waaronder de prijs.. Ze moeten te maken hebben met het voorwerp van de opdracht. Die **andere criteria** kunnen bijvoorbeeld zijn: kwaliteit van de dienst, garantie, aspect, sociale criteria, milieukeurmerken,... De offerteaanvraag biedt – in vergelijking met de aanbesteding - meer mogelijkheden om duurzame bepalingen op te nemen.
- **onderhandelingsprocedure** met en zonder bekendmaking: hierbij kunnen ingediende offertes nog geperfectioneerd worden en zo af te stemmen op de behoeften van de overheid. Goede afspraken met het lokaal bestuur zijn dus belangrijk.

Tot € 67.000⁶ kan men een onderhandelingsprocedure gebruiken. Boven dit bedrag gelden strengere regels m.b.t. de gunningsprocedure.

Bovenlokale samenwerking

Een LDE-initiatief kan een intergemeentelijke opdracht uitvoeren waarbij verschillende gemeenten samenwerken. Het is dan belangrijk dat de opdracht vanuit de verschillende gemeenten komt – al dan niet via een gezamenlijke samenwerkingsovereenkomst.

Een initiatief lokale diensteneconomie dat haar dienstverlening op het grondgebied van verschillende gemeenten uitvoert, moet ervoor zorgen dat er ofwel een opdrachtverklaring van een bovenlokale overheid is (vb. provincie) ofwel met de verschillende gemeenten een overeenkomst afsluiten. Een lokaal bestuur kan immers alleen maar een dienst van algemeen belang bepalen binnen haar eigen grondgebied.

Daarnaast kan een LDE-initiatief ook een verschillende dienstverlening of verschillende opdrachten i.k.v. DAEB uitvoeren voor verschillende, al dan niet aangrenzende lokale besturen. Uiteraard moet er dan een opdrachtverklaring vanuit die verschillende lokale besturen zijn.

⁶ De nieuwe wetgeving overheidsopdrachten is in 2006 en 2007 in het Staatsblad verschenen, maar is nog niet in werking getreden. Onderstaande bedragen zijn de bedragen die in 2011 nog gelden. Als de nieuwe wetgeving in werking treedt, zullen een aantal drempelbedragen verhogen.

Uitgeleide

In de vorige hoofdstukken hebben we de initiatieven lokale diensteneconomie een houvast willen geven bij de uitbouw van een samenwerking met een lokaal bestuur in het kader van de klaverbladfinanciering. Het lokale besturen vult bij veel lokale diensten immers het vierde klaverblaadje in.

We schetsten de verschillende mogelijkheden zoals het besluit van een bevoegde raad, de samenwerkingsovereenkomst, het subsidiereglement en een overheidsopdracht. Bij alle varianten is het belangrijk om de essentiële elementen in het kader van DAEB op te nemen. Daarnaast is een goede dialoog en continu overleg met het lokaal bestuur noodzakelijk. We hopen dan ook dat dit document u kan ondersteunen bij eerstvolgende gelegenheden op bestaande lokale samenwerkingsverbanden te vernieuwen of om nieuwe samenwerkingsverbanden op te starten.

Als Koepel lokale diensteneconomie ontvangen we althans bij elke open oproep voor uitbreiding van tewerkstellingsplaatsen LDE een groot aantal ondersteuningsvragen, die veelal betrekking hebben op zaken die we hierboven hebben beschreven. Soms hebben die vragen betrekking op de achterliggende Europese regelgeving die van kracht is voor lokale klaverbladfinanciering in de LDE. Hoewel een nadere reflectie op het Europese kader zich vandaag blijft opdringen, kozen we er in deze publicatie voor om te vertrekken van de levende praktijk, zonder veel juridische omwegen naar Europa, maar wel zoals die naar onze ervaring ook wordt gedragen door het Vlaams Subsidieagentschap Werk en Sociale Economie. Die keuze is ook ingegeven doordat de Europese Commissie dit kader op dit ogenblik zélf op een aantal punten de regelgeving rond Diensten Algemeen Economisch Belang zal aanpassen⁷. In een volgende versie zullen we daar rekening mee houden.

⁷ In september 2011 stelde de Commissie het Almunia-pakket voor als opvolger voor het Monti Kroes-pakket. De toekomstige Almunia hervorming zal meer mogelijkheden geven. Er is de uitbreiding van de vrijstelling van aanmelding naar ondernemingen belast met Sociale Diensten Algemeen Economisch Belang en de introductie van een de minimis regeling voor lokale besturen onder de 10.000 inwoners.